

Danmarks Geologi på nettet

- et digitalt geologisk Danmarkskort

Glatved Grusgrav på Djursland er en mulig lokalitet til projektet. (Foto: Gus Henriksen)

Af geolog og projektleder Tove Stockmarr, Midtsønderjyllands Museum

I 2001 satte Nationalkomiteen for Geologi fokus på den brede formidling af geologi i samfundet. Der blev nedsat en styregruppe vedrørende formidling med henblik på at få et overblik over de mange eksisterende indsatsområder. Dernæst definerede gruppen nye mål og beskrev, hvilken konkret indsats der skulle til for at nå målene.

Efterfølgende nedsattes en række arbejdsgrupper baseret på frivillig indsats. Målet var at udarbejde et udkast til en handlingsplan for bred formidling af geologi i Danmark. Som tidligere beskrevet i GeologiskNyt, 1/01 nedsattes arbejdsgrupperne Geologi og IT, Formidling til børn og unge, Naturcentre og turisme, Amatørgeologer og geologi samt arbejdsgruppen Geologi og offentlig forvaltning.

Arbejdsindsatsen har foreløbigt resulteret i en hjemmeside om geologi i Danmark (www.geologi.dk) samt projektet "Dan-

marks Geologi på Internettet" (se bl.a. GeologiskNyt 2, 4, 6/01). I denne artikel præsenteres projektet Danmarks Geologi på Internettet, der officielt løb af stabelen den 1. juli.

Projektfinansiering

Projektet finansieres af såvel offentlige som private midler og indsatser. Projektet støttes økonomisk af 13 amter, Skov- og Naturstyrelsen, GEUS samt Friluftsrådet. Derudover bidrager alle amter, GEUS samt Skov- og Naturstyrelsen såvel fagligt som administrativt.

Danmarks Geologi på Internettet

Projektet er et IT-formidlingsprojekt under Nationalkomiteen for Geologi. Nationalkomiteen er over for tilsagnsgiverne ansvarlig for projektets gennemførelse. Projektet udføres via Midtsønderjyllands Museum.

"Danmarks Geologi på Internettet" er 100% digital. Projektets formål er at formidle geologiske lokaliteter i Danmark under websitet: www.naturnet.dk.

Naturnet.dk administreres af Skov- og Naturstyrelsen. Brugere skal efter et besøg på www.naturnet.dk rimeligt enkelt

kunne fornemme lokalitetens geologiske opbygning og dens dannelse. Målet er derfor at finde frem til lokaliteter med en ikke for spektakulær geologi. Her tænkes på de "gængse" landskabers opståen eller undergrundens opbygning, hvor denne er synlig og tilgængelig.

Målgruppen

Projektet henvender sig primært til den meget brede gruppe af naturinteresserede danskere, der ofte søger ny viden på Internettet samt nye forslag til ture i naturen. Sekundært henvender projektet sig til undervisere i folkeskolen samt pædagoger i børnehaver og skolefritidsordninger.

Lokaliteter der indgår i projektet

Målet er at udvælge og beskrive geologiske lokaliteter, der repræsenterer et bredt udsnit af Danmarks geologiske historie. Gennem lokalitetsbeskrivelserne demonstreres de geologiske processer, som har formet og stadig omdanner vort landskab. Derfor forekommer det naturligt, at det er landskabet og de materialer, der opbygger det, der gøres til genstand for lokalitetsudvælgelsen og den geologiske formidling til den brede offentlighed.

Projektets brede målgruppe har selvsagt betydning for udvælgelsen af lokaliteter. Det betyder, at en del af de nationalgeologiske interesseområder ikke pr. automatik er egnede lokaliteter til projektet. Disse lokaliteter er udpeget ud fra forsknings- og undervisningsmæssige hensyn og er for svært tilgængelige for det brede publikum til en kortfattet præsentation på Internettet.

Det er således intentionen at udvælge lokaliteter, der dækker de almindeligt forekommende geologiske miljøer bredest muligt for herigennem at henlede brugernes opmærksomhed på den umiddelbare og for hånden værende geologi.

Lokaliteternes geologi beskrives i et let forståeligt sprog og bliver baseret på en videnskabelig beskrivelse. I beskrivelserne vil andre aspekter om muligt blive inddraget med henblik på at udarbejde en helhedsbeskrivelse af den pågældende lokalitet. Lokalitetsbeskrivelserne publiceres endeligt som turforslag i kombination med områdets flora og fauna, kulturhistorie, m.m.

Glatved Grusgrav – en mulig lokalitet

Glatved Grusgrav på Djursland er en mulig lokalitet til projektet Danmarks Geologi på Internettet. Grusgraven er kendetegnet ved en stor variation i klastsammensætning. Der kan iagttages flere storskala sedimentære strukturer, hvilket er godt i formidlingshenseende. En del af aflejringerne er bl.a. afsat som et Gilbert-delta. Lokaliteten er en aktiv råstofgrav og ligger direkte ud til Kattegat. Det giver i tilgift fin mulighed for traveture ved kysten.

Udvælgelse af lokaliteter

De lokaliteter, der udvælges til projektet, bør som minimum opfylde nedenstående.

De væsentligste kriterier er:

- Lokaliteten har "folkelig appel"
- Lokaliteten belyser regionens generelle geologiske historie
- Klar angivelse af adgangsforholdene.
- Geologien kan belyses i sammenhæng med områdets flora, fauna, kulturhistorie eller fx råstofmæssige udnyttelse
- Formidlingsvenlig
- Lokaliteten er let tilgængelig
- Må ikke være sårbar over for slitage
- Skal kunne overleve ved minimal vedligeholdelse
- Lokaliteten er egnet til supplerende selvstudier

Der vil ved udvælgelsen blive skelet til, om der er etableret stisystemer nær ved (handicapvenligt), eller om lokaliteten ligger i nærheden af en vandretursrute såsom "Spor i landskabet" eller en natursti.

Fokusgruppe

For løbende at kunne kontrollere projektets egnethed over for målgruppen nedsættes der i efteråret en fokusgruppe, der repræsenterer den kommende målgruppe. Når fokusgruppen har afprøvet og godkendt de

En landskabstype egner sig særligt godt til at tage hul på geologiske spørgsmål, og det er kysten. Især klintekysten. Her er naturkræfterne til stadighed i gang med at omdanne kysten, og det sker i et tempo, så alle uden specielle forudsætninger kan se det. Med udgangspunkt i kystens materialer og de dynamiske kræfter, som området udsættes for, er der basis for at formidle mange fundamentale geologiske spørgsmål, der vedrører Danmarks geologiske opbygning. (Foto: Martin Abrahamsson)

første lokaliteter, lægges de ud på websitet. Herefter lægges de resterende lokalitetsbeskrivelser ud i den takt, de færdiggøres og godkendes. Det er tanken, at websitet fortsat skal udbygges med nye lokaliteter, foruden med links til andre typer beskrivelser af lokaliteterne.

Resultater

På baggrund af den endelige lokalitetsudvælgelse foretager projektlederen den egentlige pædagogiske bearbejdning. Målet er således, at der om godt et år ligger 140-150 geologiske lokaliteter på www.naturnet.dk, der dækker et bredt udsnit af den umiddelbare og for almindelige mennesker synlige del af Danmarks geologiske opbygning.

Forslag til lokaliteter?

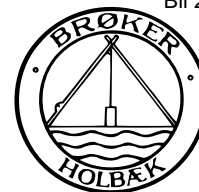
Undertegnede hører meget gerne fra et bredt spektrum af brugere af danske geologiske lokaliteter, dvs. universiteter, museer, naturvejledere, stenklubber eller andre, der har forslag til lokaliteter, der kan indgå i projektet. Til brug ved udvælgelsen og indstilling af lokaliteter er der udarbejdet en vejledning og en række udvælgelseskriterier, der bedes udfyldt og returneret til projektlederen. Materialet kan fås hos Tove Stockmarr, Midtsønderjyllands Museum, Gram Slot, 6510 Gram, tlf.: 74 82 10 00, e-mail: ts@sja.dk.

BRØNDBORINGSFIRMAET BRØKER I.S.

Kontor og værksted: Telefon 59 44 04 06
Spånnebæk 7, 4300 Holbæk.
Fax 59 44 69 00

Thomas Brøker, privat 59 44 08 71
Bil 21 42 38 71

Henrik Brøker, privat 59 43 09 94
Bil 23 34 77 01

VORT SPECIALE ER:

BRØNDBORING, rotations- og tørboring.

MILJØBORING, hulsneglsboring med kærneprøveudtagning.

REGENERERING af borerer.

PRØVEPUMPNING af borerer og kildepladsundersøgelser med avanceret elektronisk udstyr og EDB-behandling.

Vi forhandler GRUNDFOS pumper og vort veludstyrede værksted renoverer Grundfos' vandværkspumper.

Vi leverer og monterer underjordiske GLASFIBERPUMPEBRØNDE af eget fabrikat med udstyr i rustfrit stål tilpasset de aktuelle dimensioner.